

Identificatie en typering van TAALPORTFOLIO 9+



Praktische Informatie	
1. <u>Productinformatie</u>	TAALPORTFOLIO 9+; Kristian Van den Berg (Stichting Katholiek Onderwijs Flevoland-Veluwe); 2007. Uit Nederland.
2. <u>Wat en voor wie?</u>	Het Taalportfolio 9+ is een instrument dat bijhoudt wat leerlingen kunnen in de verschillende talen die ze gebruiken. Het instrument is bedoeld voor leerlingen van het vierde, vijfde en zesde leerjaar van de basisschool.
3. <u>Welk soort instrument?</u>	<input type="checkbox"/> Toets <input type="checkbox"/> Volgstelsysteem <input type="checkbox"/> Observatiewijzer <input checked="" type="checkbox"/> Portfolio <input type="checkbox"/> Andere Dit portfolio verzamelt informatie over de talen die de leerlingen kennen en gebruiken. Zo worden ze zich bewust van de meerwaarden die de talen voor hen hebben.
4. <u>Hoe lang duurt de afname?</u>	/
5. <u>Eén of meer meetmomenten?</u>	<input type="checkbox"/> Eén meetmoment <input checked="" type="checkbox"/> Meer meetmomenten Aangezien de talencompetenties van de leerlingen alleen maar toenemen, is het belangrijk om het portfolio op meerdere momenten te laten aanvullen. Hoewel er niet expliciet ruimte is voorzien voor aanvullingen, is het werken met meerdere kleuren een eenvoudige manier om de verschillende meetmomenten van elkaar te onderscheiden. Ook voor het schrijven van het 'taalverhaal' (zie verder) moeten de leerlingen de kans krijgen om aanvullingen toe te voegen naarmate het jaar vordert. Het is aan te raden om het Taalportfolio 9+ mee te laten overgaan naar het volgende leerjaar. Dan is de kans

	immers groter dat het aangevuld kan worden, bv. doordat de leerlingen een nieuwe taal leren op school of omdat ze op vakantie geweest zijn in een land dat nog niet in hun lijstje stond.
6. <u>Klassikale of individuele afname?</u>	<input type="checkbox"/> Klassikaal <input checked="" type="checkbox"/> Individueel Het Taalportfolio 9+ is op naam en verzamelt individueel bepaalde informatie van de leerlingen.
7. <u>Geeft het instrument resultaten op leerlingenniveau of op schoolniveau?</u>	<input checked="" type="checkbox"/> Leerlingenniveau <input type="checkbox"/> Klasniveau <input type="checkbox"/> Schoolniveau
Omschrijving van het instrument	
8. <u>Welke vaardigheden?</u>	<p>Vaardigheden:</p> <input checked="" type="checkbox"/> Lezen <input checked="" type="checkbox"/> Schrijven <input checked="" type="checkbox"/> Spreken/Gesprek <input checked="" type="checkbox"/> Luisteren
	<p>Competenties:</p> <input checked="" type="checkbox"/> Taalcompetentie <input type="checkbox"/> Zelfsturende competentie <input checked="" type="checkbox"/> Leercompetentie <input checked="" type="checkbox"/> Sociale competentie
	<p>Deelcompetenties:</p> <p>Taalportfolio 9+ sluit aan bij alle vaardigheden. Concreet is het mogelijk om met dit instrument onderstaande deelcompetenties zoals geformuleerd in het doelenkader te evalueren.</p> <p>Voor de vaardigheden spreken, lezen en luisteren wordt voor de leercompetentie het volgende nagegaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bereidheid tot nadenken over spreekgedrag, leesgedrag en luistergedrag. <p>Voor de vaardigheid schrijven wordt voor de taalcompetentie het volgende nagegaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het opschrijven van een verhaal of gebeurtenis. – Zich oriënteren op aspecten van de schrijftaak, zoals het doel, het teksttype, de eigenkennis, ... – Taalbeschouwing: reflecteren op taalgebruik en van de verworven inzichten gebruiken in talig handelen.

	<ul style="list-style-type: none"> – Teksten verzorgen qua handschrift en lay-out. <p>Voor de leercompetentie wordt het volgende nagegaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bereidheid tot nadenken over schrijfgedrag <p>Voor de sociale competentie wordt het volgende nagegaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Interesse, respect en waardering tonen voor andermans cultuur.
<p>9. <u>Wat doen de leerlingen?</u></p>	<p>Met het Taalportfolio 9+ worden leerlingen aangemoedigd om na te denken over hun eigen talencompetenties. Ze kunnen niet alleen aangeven welke talen ze kennen en met wie ze ze gebruiken, maar ook wat ze kunnen in die verschillende talen. Daartoe worden er per vaardigheid (luisteren, lezen, spreken, schrijven) een aantal vragen gesteld waarop de leerlingen met 'nee', 'een beetje' en 'ja' kunnen antwoorden. Het resultaat is een overzicht van de competenties van de talen (tot drie) die de leerlingen thuis spreken en van de talen (ook tot drie) waarin de leerlingen les kregen op school.</p> <p>Verder is er ook een blad voorzien waarop de leerlingen kunnen aangeven met welke talen ze op vakantie al eens in contact kwamen. Ze kunnen herinneringen aan dat land bewaren in een map. De laatste opdracht is het schrijven van een taalverhaal. De bedoeling is dat ze een tekst schrijven waarin ze uitleggen op welke manieren ze allemaal met andere talen in contact komen. Om het verhaal te versterken wordt gevraagd om teksten, kaarten en stickers in andere talen toe te voegen.</p>
<p>10. <u>Waarvoor kan het instrument gebruikt worden?</u></p>	<p> <input type="checkbox"/> Screening <input type="checkbox"/> Diagnose <input checked="" type="checkbox"/> Andere </p> <p>Dit portfolio is geen screenings- of meetinstrument, maar werkt aanvullend. Het Taalportfolio 9+ geeft een uitgebreid beeld van de meertalige repertoires van de leerlingen. Het portfolio is niet bedoeld om hun talenkennis te beoordelen of om getuigschriften te verzamelen. Het gebruik ervan wekt de interesse van de kinderen voor talen en doet hen nadenken over hun communicatieve vaardigheden en over het belang van talen in de wereld.</p>
<p>11. <u>Laat het instrument toe leerlingen te vergelijken?</u></p>	<p> <input type="checkbox"/> Vergelijking mogelijk met andere leerlingen (normgerelateerde vergelijking) <input type="checkbox"/> Vergelijking mogelijk met een drempel (criteriumgerelateerde vergelijking) <input checked="" type="checkbox"/> Geen vergelijking </p> <p>De bedoeling van het Taalportfolio 9+ is dat leerlingen stilstaan bij hun eigen competenties, maar het is niet de bedoeling dat die informatie vergeleken wordt met die van andere leerlingen. Aan de hand van de informatie die de leerlingen geven tijdens de verschillende meetmomenten kan eventueel groei gemeten worden. De informatie die zo verzameld wordt is echter niet objectief meetbaar waardoor vergelijken hoe dan ook moeilijk is.</p>

Criteria voor een goed evaluatie-instrument	
12. <u>Wat meet het instrument?</u>	<p>De handleiding van Taalportfolio 9+ geeft informatie over:</p> <p><input type="checkbox"/> Waarop ze zich baseerden voor het opstellen van het evaluatie-instrument (bijvoorbeeld eindtermen, ERK, etc.) en of het instrument m.a.w. representatief is voor de leerstof.</p> <p><input checked="" type="checkbox"/> In welke mate het instrument aansluit bij de doelstelling die men vooropstelde.</p> <p>Het portfolio heeft als doel de zelfreflectie van de leerlingen te stimuleren over de kennis van de talen die ze gebruiken. Die kennis kunnen ze aangeven door vragen te beantwoorden waarin de vier vaardigheden (luisteren, lezen, spreken en schrijven) centraal staan. Wat de talen die ze thuis spreken betreft, zijn er drie vragen per vaardigheid, bv. 'Ik kan mijn ouders vertellen wat ik vandaag heb gedaan'. Bij de talen die de leerlingen op school geleerd hebben, ligt de focus vooral op mondelinge vaardigheden. Over lezen en schrijven zijn er maar twee vragen en bij luisteren en spreken vind je er respectievelijk drie en acht, bv. 'Ik kan iets kopen in een winkel'. Een tweede doel van het portfolio is de meerwaarde aantonen van het kennen van verschillende talen. Dat wordt bereikt door kinderen te laten stilstaan bij het grote aantal talen in de wereld.</p> <p><input type="checkbox"/> Geen informatie over validiteit</p>
13. <u>Is het instrument betrouwbaar?</u>	<p>De handleiding van Taalportfolio 9+ geeft informatie over:</p> <p><input type="checkbox"/> Betrouwbaarheid van de toetsafname</p> <p><input type="checkbox"/> De betrouwbaarheid</p> <p style="padding-left: 20px;"><input type="checkbox"/> is eerder laag</p> <p style="padding-left: 20px;"><input type="checkbox"/> is eerder middelmatig</p> <p style="padding-left: 20px;"><input type="checkbox"/> is eerder voldoende hoog</p> <p><input type="checkbox"/> Betrouwbaarheid van de scoring</p> <p><input checked="" type="checkbox"/> Geen informatie over betrouwbaarheid</p>
14. <u>In de praktijk?</u>	<p>Portfolio's bieden heel wat gedetailleerde informatie waarop de leraar zich kan baseren voor het opstellen van een assessment¹ over de leerlingen. Dit portfolio is een groeiportfolio waarbij de leraar vooral optreedt als coach. De leraar gaat met de leerling op basis van dit portfolio een gesprek aan. De leerlingen kunnen op</p>

¹ Assessment is een brede term en betekent vaststellen, inschatten, beoordelen... van de (talige) competenties van leerlingen. Het is het verzamelen van informatie om mensen te helpen om beslissingen te nemen (Bachman & Palmer, 2010), te oriënteren, te ondersteunen en om beleid te ontwikkelen.

	<p>deze wijze hun vooruitgang in een bepaalde taal illustreren en leren reflecteren op hun vorderingen. Ook de leerkracht reflecteert hiermee op zichzelf en op het werk van de leerlingen. Portfolio's zijn niet enkel voor leraren een rijke bron van informatie, maar ook voor andere leerlingen en ouders.</p> <p>Zoals eerder aangehaald, is het niet mogelijk om leerlingen met elkaar te vergelijken. Er is dus geen criterium of norm waar de leraar zich aan vast kan houden bij de evaluatie. Het reflecteren verloopt voor de leerlingen vaak zeer moeizaam. Extra begeleiding bij dit proces is vaak een noodzaak. (Bron: Dochy, F., Schelphout, W., & Janssens, S. (2004). Anders evalueren. Assessment in de onderwijspraktijk. Lannoo, Leuven.)</p>
<p>15. <u>Praktische haalbaarheid?</u></p>	<p>Het Taalportfolio 9+ kan op de computer ingevuld en afgeprint worden. De veranderde tekst kan niet bewaard worden op de computer, waardoor het aan te raden is om het in te vullen op papier.</p>
<p>16. <u>Kritische reflectie op algemene kwaliteit.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dit portfolio is erg toegankelijk, maar voor 9-jarige is het visueel misschien wat minder aantrekkelijk. - De kennis voor een ander taalrepertoire dan het Nederlands wordt hier als een troef beschouwd en zeker niet als een probleem. - Dit portfolio is niet zo'n duidelijk evaluatie-instrument. Het lijkt meer op het geven en bijhouden van (weliswaar waardevolle) informatie van de leerling. - Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen talen met een Latijns alfabet, talen met een ander schrift en talen die geen schrift hebben. Indien de leerling invult dat hij in zijn eerste, tweede of derde taal of dialect niet kan schrijven, weet men niet waaraan dat ligt (aan de schrijfvaardigheid van de leerling of aan het feit dat die taal/dat dialect geen schrift heeft?). Aangezien die talen/dialecten niet aangeboden worden in het basisonderwijs zou het ook interessant geweest zijn om te vragen in welke taal (indien dat geen Nederlands is) men heeft leren lezen en schrijven. - Op p. 12 wordt enkel Nederland vermeld. Dit zou in het kader van de Vlaamse context toch aangepast moeten worden.